

VJERONAUK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2023./2024.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.
VJERONAUk

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
3. STRUKTURA ISPITA	14
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	15
4.1. TRAJANJE ISPITA	15
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	15
4.3. PRIBOR	15
5. OPIS BODOVANJA	16
6. PRIMJERI ZADATAKA	17
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	17
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	18
6.3. PRIMJER ZADATKA PRODUŽENOGA ODGOVORA	19
7. PRIPREMA ZA ISPIT	21

Napomena:

Ispitni materijali iz Vjeronauka pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).
U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Vjeronauka je izborni predmet državne mature.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Vjeronauka temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2023./2024. Usklađen je s odobrenim kurikulumom Katoličkoga vjeronauka za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj te planom i programom Katoličkoga vjeronauka za četverogodišnje srednje škole.¹

Sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

¹ NN, br. 10/19 (29. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj; Republika Hrvatska – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatska biskupska konferencija – Nacionalni katehetski ured, Plan i program Katoličkoga vjeronauka za četverogodišnje srednje škole, Zagreb, 2009.

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Ispitom iz Vjeronauka provjerava se pristupnikovo:

- poznavanje i razumijevanje čovjeka i svijeta u Božjemu naumu
- poznavanje i razumijevanje Riječi Božje i vjere Crkve u životu kršćana
- poznavanje i razumijevanje kršćanske ljubavi i morala na djelu
- poznavanje i razumijevanje Crkve u svijetu.

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitu državne mature iz Vjeronauka.

U tablici 1. detaljno su razrađeni sadržaji koji će se ispitivati te obrazovni ishodi vezani za pojedine sadržaje.

Tablica 1. Razrada obrazovnih ishoda

1. PODRUČJE ČOVJEK I SVIJET U BOŽJEMU NAUMU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik objašnjava važnost temeljnih životnih pitanja i pronalazjenja odgovora na njih, prepoznaje čovjeka kao religiozno biće te objašnjava i vrednuje njegov odnos prema Bogu, posebno u spisima, nauku, moralu i kultu velikih svjetskih religija. (SŠ KV A.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti različite oblike izražavanja i življenja religioznosti ♦ objasniti pojam religije ♦ objasniti zajedničke odrednice svih religija ♦ razlikovati velike svjetske religije prema utemeljitelju, božanstvu, simbolu, nauku, moralu i kultu ♦ usporediti obilježja i posebnosti velikih svjetskih religija u odnosu na kršćanstvo
Učenik analizira Bibliju kao pisanu i nadahnutu Božju riječ, kao knjigu temeljnih životnih iskustava, susreta čovjeka s Bogom, kao povijesno kulturni dokument i kao vjerodostojan interpretacijski ključ ljudske egzistencije. (SŠ KV A.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti postupnost nastanka Biblije ♦ objasniti strukturu, povijesni i zemljopisni okvir Biblije ♦ navesti autore i jezike na kojima su izvorno pisani biblijski tekstovi ♦ odrediti biblijske knjige prema glavnim književnim vrstama ♦ primijeniti način citiranja biblijskih knjiga, poglavlja i redaka ♦ objasniti pojam nadahnuća Svetoga pisma ♦ objasniti ulogu Biblije u liturgiji ♦ objasniti ulogu Biblije u svakodnevnome životu kršćana
Učenik analizira biblijski i znanstveni govor o nastanku svijeta i čovjeka te argumentirano obrazlaže odnos znanosti i vjere. (SŠ KV A.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti biblijski govor o postanku svijeta i čovjeka prema Post 1,1-2,4a ♦ objasniti Božju nakanu da svijet povjeri čovjeku i ulogu čovjeka kao sustvaratelja ♦ objasniti dodirne točke biblijskoga i prirodoznanstvenoga pristupa stvaranju svijeta i čovjeka ♦ objasniti razlikovne točke biblijskoga i prirodoznanstvenoga pristupa stvaranju svijeta i čovjeka
Učenik analizira pojam slobode na temelju biblijskih tekstova i vlastitoga iskustva te prepoznaje utjecaj vrednota na ostvarenje ljudske i kršćanske punine života. (SŠ KV A.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti slobodu „od” i slobodu „za” ♦ objasniti obilježja vanjske i unutarnje slobode ♦ objasniti razliku između vanjske i unutarnje slobode

1. PODRUČJE ČOVJEK I SVIJET U BOŽJEMU NAUMU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik analizira obilježja prijateljstva i ljubavi na temelju biblijskih primjera i vlastitoga iskustva. (SŠ KV A.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoznati važnost zrele ljubavi za ostvarenje svrhe ljudske spolnosti
Učenik objašnjava novost i aktualnost Isusove Radosne vijesti i kritički propituje mogućnosti oblikovanja vlastitoga života u skladu s evanđeoskom porukom. (SŠ KV A.2.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ objasniti novost Isusove Radosne vijesti ◆ objasniti aktualnost Isusove Radosne vijesti
Učenik objašnjava kršćansko poimanje čovjeka kao slike Božje. (SŠ KV A.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ objasniti kršćansko poimanje čovjeka kao slike Božje ◆ objasniti kršćansko poimanje čovjeka kao muškarca i žene
Učenik prepoznaje i kritički promišlja o različitim oblicima traganja za Bogom i iskustvima „svetoga” u suvremenome društvu i kulturi te ih uspoređuje s biblijskom slikom Boga. (SŠ KV A.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ razlikovati pojmove sekularizacije i sekularizma ◆ opisati suvremene oblike ateizma ◆ prepoznati bitna obilježja starozavjetne slike o Bogu ◆ prepoznati bitna obilježja starozavjetne slike o Bogu, osobito na temelju objave Božjega imena (Izl 3,13–15) ◆ opisati sliku Boga koju objavljuje Isus u svojem propovijedanju i djelovanju ◆ objasniti iskrivljene predodžbe o Bogu ◆ usporediti iskrivljene predodžbe o Bogu s biblijskom objavom Boga
2. PODRUČJE RIJEČ BOŽJA I VJERA CRKVE U ŽIVOTU KRŠĆANA	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik analizira i objašnjava Objavu kao Božje djelo i događaj spasenja te analizira odabrane događaje biblijske Objave. (SŠ KV B.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ objasniti pojam Objave ◆ objasniti vrste i načine prenošenja biblijske Objave ◆ objasniti izvore biblijske Objave ◆ opisati najvažnije događaje biblijske Objave Staroga i Novoga zavjeta
Učenik opisuje događaj i otajstvo Božjega utjelovljenja u osobi Isusa Krista (od povijesnoga Isusa do uskrsnuloga Krista) te izdvaja i objašnjava osnovne istine vjere Crkvenoga nauka o Kristu i njegovu poslanju. (SŠ KV B.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ objasniti važnost Božjega utjelovljenja u osobi Isusa Krista za svakoga čovjeka ◆ objasniti povijesne, kršćanske i nekršćanske izvore i podatke o Isusu Kristu ◆ objasniti povijesne činjenice o Isusu iz Nazareta ◆ opisati na temelju biblijskih tekstova ljudske i božanske crte Isusove osobe ◆ objasniti stil i program Isusova djelovanja navodeći primjere iz evanđelja
Učenik razlikuje i objašnjava oblike, važnost i načine kršćaninova susreta s Bogom, osobito u liturgijskim i sakramentalnim činima, molitvi i pobožnostima. (SŠ KV B.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ objasniti oblike i načine kršćaninova susreta s Bogom ◆ opisati oblike i vrste molitvi u kršćanstvu navodeći primjere iz Biblije i svakodnevnoga života ◆ objasniti narav sakramenata kao znakova i simbola susreta s Bogom i ljudima ◆ objasniti obilježja, strukturu i djelotvornost sakramenata kao znakova i simbola susreta s Bogom i ljudima

2. PODRUČJE RIJEČ BOŽJA I VJERA CRKVE U ŽIVOTU KRŠĆANA	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik objašnjava i povezuje povijesno i sakramentalno obilježje Kristove Crkve te prepoznaje Marijinu ulogu u Kristovu životu i u životu Crkve. (SŠ KV B.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti bitna posredništva Crkve u službi ostvarivanja kraljevstva Božjega: služenje, zajedništvo, slavljenje, naviještanje i svjedočenje vjere
Učenik istražuje i analizira slike Crkve i njezina bitna obilježja, njezino ekumensko poslanje te važnost sakramenta svetoga reda, služba i karizma u životu Crkve. (SŠ KV B.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati službe i karizme u Crkvi ♦ navesti primjere služba i karizma u Crkvi ♦ objasniti biblijsko utemeljenje sakramenta svetoga reda ♦ objasniti značenje i važnost sakramenta svetoga reda ♦ objasniti univerzalnost Crkve ♦ objasniti pojam i nastanak ekumenizma ♦ objasniti važnost i ciljeve ekumenizma
Učenik objašnjava značenje i važnost sakramenata inicijacije i sakramenta pomirenja u duhovnome i moralnome životu kršćana. (SŠ KV B.2.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti povezanost sakramenata krštenja, potvrde i euharistije u izgradnji kršćanskoga života ♦ objasniti važnost sakramenta pomirenja u životu vjernika ♦ objasniti elemente i učinke sakramenta pomirenja u životu vjernika ♦ objasniti djelovanje Božje milosti u sakramentu pomirenja
Učenik kritički propituje mogućnosti traženja i spoznaje Boga i opisuje obilježja otajstva Trojstvenoga Boga kroz biblijske tekstove. (SŠ KV B.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti mogućnost traženja i spoznaje Boga ♦ opisati ključne trenutke objave Trojstvenoga Boga u Novome zavjetu ♦ objasniti novozavjetno svjedočanstvo Isusova sinovstva u odnosu prema Bogu Ocu
Učenik analizira i povezuje Kristovu pomirbenu žrtvu sa iskustvima zla i grijeha, patnje, bolesti i smrti u ljudskome životu kao čin Božje ljubavi, pomirenja, otkupljenja i spasenja čovjeka, očitovanoga i u sakramentu bolesničkoga pomazanja. (SŠ KV B.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati u svjetlu Isusova navještaja spasenja, otkupljenja i uskrsnuća osobna i društvena promišljanja o tragičnim životnim iskustvima ♦ objasniti razloge Isusove muke, smrti i uskrsnuća ♦ objasniti smisao Isusove muke, smrti i uskrsnuća ♦ objasniti Kristovo uskrsnuće kao početak i zalag sveukupnoga uskrsnuća ♦ objasniti važnost sakramenta bolesničkoga pomazanja u životu vjernika ♦ objasniti biblijsko utemeljenje i učinke sakramenta bolesničkoga pomazanja u životu vjernika
Učenik analizira nauk Katoličke Crkve o spolnosti, braku, obitelji i sakramentu ženidbe. (SŠ KV B.3.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti nauk Katoličke Crkve o spolnosti ♦ objasniti nauk Katoličke Crkve o braku ♦ objasniti nauk Katoličke Crkve o obitelji ♦ navesti biblijsku utemeljenost sakramenta ženidbe ♦ objasniti svrhu i obilježja ženidbe ♦ imenovati preduvjete za valjano sklapanje sakramenta ženidbe ♦ objasniti kršćansko shvaćanje odgovornoga roditeljstva ♦ objasniti povrede dostojanstva braka i obitelji

2. PODRUČJE RIJEČ BOŽJA I VJERA CRKVE U ŽIVOTU KRŠĆANA	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik analizira osnovne pojmove kršćanske eshatologije u svjetlu Kristova obećanja i uskrsnuća. (SŠ KV B.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti biblijske temelje i obilježja kršćanske eshatologije ♦ objasniti pojmove apokalipse, apokaliptike i biblijske apokaliptike ♦ prepoznati eshatološke biblijske tekstove koji govore o konačnome dovršenju svijeta ♦ razlikovati kršćanski nauk o raj, paklu i čistilištu od popularnih i iskrivljenih interpretacija ♦ objasniti temelje i obilježja kršćanske nade u Kristov ponovni dolazak
3. PODRUČJE KRŠĆANSKA LJUBAV I MORAL NA DJELU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik objašnjava i vrednuje Isusov odnos prema čovjeku uspoređujući ga sa suvremenim i prevladavajućim shvaćanjima i vrednovanjima čovjeka u društvu i kulturi. (SŠ KV C.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti kršćanske temelje za prihvaćanje, poštovanje i uvažavanje svih ljudi u zajednici
Učenik vrednuje različite ponude smisla i vrednota u ljudskome društvu te objašnjava Kristovu poruku o kraljevstvu Božjemu. (SŠ KV C.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti pojam i vrednote kraljevstva Božjega: milost, istinu, pravdu, ljubav i mir
Učenik u svjetlu Kristove poruke i kršćanskih moralnih načela kritički propituje i uspoređuje moralna i etička načela drugih religija i svjetonazora. (SŠ KV C.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti pojmove etike, morala i kršćanskoga morala ♦ usporediti sličnosti i razlike temeljnih moralnih načela u različitim religijama
Učenik objašnjava evanđeoske vrednote i uspoređuje ih s vrednotama u suvremenome društvu i u medijima. (SŠ KV C.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti pojam vrednote ♦ opisati pojam vrednote
Učenik opisuje vrednote istine, služenja, slobode i odgovornosti prisutne među ljudima različitih svjetonazora i velikih svjetskih religija. (SŠ KV C.2.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati temeljna obilježja kršćanskoga shvaćanja istine
Učenik istražuje i analizira temelje kršćanske moralnosti. (SŠ KV C.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti kršćansko shvaćanje moralnosti ♦ objasniti tvrdnju da je Isus Krist mjera kršćanske moralnosti ♦ objasniti prirodni moralni zakon ♦ objasniti Dekalog kao temelj ljudskoga moralnog postupanja ♦ navesti primjere ponašanja prema Zlatnome pravilu ♦ opisati bogoslovne kreposti

3. PODRUČJE KRŠĆANSKA LJUBAV I MORAL NA DJELU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik objašnjava i argumentirano iznosi biblijske temelje i crkveni nauk o svetosti i nepovredivosti ljudskoga života. (SŠ KV C.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti kršćanski stav o nepovredivosti i svetosti ljudskoga života ♦ objasniti povrede ljudskoga života (ubojstvo, pobačaj, samoubojstvo, eutanazija) ♦ navesti razloge zbog kojih Crkva odobrava transplantaciju organa ♦ objasniti pojam bioetike ♦ navesti područja kojima se bavi bioetika ♦ objasniti razloge zbog kojih sve što je znanstveno moguće na području biogenetike (genom, kloniranje, matične stanice, umjetna oplodnja) nije i moralno dopustivo
Učenik u svjetlu kršćanskoga morala analizira i objašnjava pojmove: savjest, zakon, dobro i zlo, grijeh, obraćenje, opraštanje, milosrđe i pomirenje. (SŠ KV C.3.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti pojmove grijeha, lakoga grijeha, osobnoga grijeha i strukture grijeha ♦ objasniti pojmove obraćenja, Božjega milosrđa, opraštanja i pomirenja ♦ objasniti pojam savjesti i važnost njezina usklađivanja s moralnim vrednotama
Učenik vrednuje i kritički prosuđuje čovjekov poziv, zvanje, zanimanje i poslanje u svjetlu Božjega plana te analizira i vrednuje prisutnost pravde, mira i solidarnosti u vlastitome životu te životu Crkve i društva. (SŠ KV C.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati prisutnost pravde, mira i solidarnosti u vlastitome životu te životu Crkve i društva
Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje ljudskoga rada i temeljne odrednice socijalnoga nauka Crkve te tumači etiku odgovornosti u područjima gospodarstva, ekologije, tehnologije, informatizacije i globalizacije društva. (SŠ KV C.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti biblijsko shvaćanje i značenje rada na temelju odabranih biblijskih tekstova (Post 3,17–19; 2 Sol 3,6–15; Izr 28,19; Izr 20,4...) ♦ usporediti shvaćanje i vrednovanje rada u socijalnome nauku Crkve i u današnjemu neoliberalnom kapitalizmu ♦ objasniti ključne odrednice kršćanskoga socijalnog nauka i uočavati njihovu prisutnost u suvremenome društvu ♦ navesti primjere zauzimanja za istinski napredak i etičku primjenu tehnoloških dostignuća ♦ obrazložiti prednosti i rizike znanstvenih spoznaja i tehnoloških dostignuća
Učenik analizira i vrednuje suvremene sustave vrijednosti i dovodi ih u vezu s kršćanskim vrednotama i stožernim krepostima. (SŠ KV C.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti stožerne kreposti ♦ objasniti važnost i ulogu stožernih kreposti u životu kršćana

4. PODRUČJE CRKVA U SVIJETU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik predstavlja i objašnjava Duhovski događaj rađanja Kristove Crkve te interpretira središnje povijesne događaje širenja i života Crkve u prvim stoljećima kršćanstva. (SŠ KV D.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti značenje poukrsnih iskustava apostolske zajednice za nastajanje prve Crkve ♦ opisati obilježja i strukturu prve kršćanske zajednice ♦ objasniti ulogu i značenje sv. Pavla za razvoj kršćanstva ♦ objasniti značenje progona prve Crkve u Rimskome Carstvu ♦ objasniti uzroke i posljedice progona prve Crkve u Rimskome Carstvu ♦ objasniti uzroke, posljedice i značenje progona prve Crkve u Rimskome Carstvu i usporediti ih s današnjim progonima kršćana ♦ objasniti pojam mučeništva ♦ objasniti ulogu i značenje rimskih careva Konstantina i Teodozija u povijesti Crkve
Učenik objašnjava posebnosti kršćanstva u odnosu na druge religije te analizira stav Katoličke Crkve prema njima prepoznajući potrebu međureligijskoga dijaloga, poštovanja i suživota. (SŠ KV D.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti sličnosti i razlike između kršćanstva i drugih religija
Učenik istražuje i kritički promišlja najvažnije događaje iz povijesti Crkve u srednjemu vijeku. (SŠ KV D.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti činjenice i problematiku križarskih ratova i inkvizicije ♦ objasniti uzroke i posljedice Istočnoga raskola 1054. godine ♦ objasniti proces pokršćavanja Hrvata i razvoj kršćanstva na našem prostoru ♦ objasniti značenje veza s papom za nastajanje hrvatske države
Učenik istražuje i kritički promišlja najvažnije događaje povijesti opće Crkve od 16. do 19. st. (SŠ KV D.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objasniti uzroke i posljedice Zapadnoga raskola ♦ imenovati važnije reformatore (Martin Luther, Jean Calvin, Ulrich Zwingli) ♦ objasniti obilježja nauka glavnih zastupnika reformacije (Martin Luther, Jean Calvin, Ulrich Zwingli) ♦ objasniti nastanak i specifičnosti Anglikanske Crkve ♦ navesti važnije odluke i zaključke Tridentskoga koncila ♦ objasniti situaciju Crkve u vrijeme Francuske revolucije ♦ objasniti djelovanje i poteškoće Crkve u doba prosvjetiteljstva, humanizma i renesanse
Učenik prikazuje doprinos i vrednuje suodnos kršćanstva i hrvatske, europske i svjetske kulture, znanosti i tradicije te obrazlaže doprinos Crkve u izgradnji hrvatske znanosti i školstva, kulture, graditeljstva, književnosti i umjetnosti. (SŠ KV D.2.3.)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opisati doprinos kršćanstva u životu i kulturi srednjovjekovne Europe: u jeziku i pismenosti, pravnoj kulturi, urbanizaciji i civilizacijskim dostignućima, arhitekturi i gospodarstvu ♦ povezati početak pismenosti u Hrvata s djelovanjem Crkve ♦ opisati život i djelovanje hrvatskih svetaca i blaženika ♦ objasniti doprinos novovjekovnih znanstvenika iz redova Crkve u Hrvatskoj i u Europi

4. PODRUČJE CRKVA U SVIJETU	
OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
Učenik kritički promišlja o stradanjima, doprinosu i zadaći Crkve u suvremenome svijetu te objašnjava i vrednuje primjere aktivnoga i odgovornoga uključivanja u život Crkve i društva. (SŠ KV D.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> navesti promjene u Crkvi koje su nastale nakon Drugoga vatikanskog koncila

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Vjeronauka sadrži 40 zadataka.

U tablici 2. prikazana je struktura ispita prema području ispitivanja i vrsti zadataka.

Tablica 2. Struktura ispita prema području ispitivanja i vrsti zadataka

PODRUČJE ISPITIVANJA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA	ZADATCI KRATKOGA ODGOVORA	ZADATCI PRODUŽENOGA ODGOVORA	UKUPNO
1. Čovjek i svijet u Božjemu naumu	7	3	1	11
2. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	9	3	2	14
3. Kršćanska ljubav i moral na djelu	6	2	1	9
4. Crkva u svijetu	3	2	1	6
UKUPNO	25	10	5	40

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit traje **70 minuta** bez stanke.

Vremeni provedbe bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su ispitna knjižica, list za odgovore i list za koncept.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadatci kratkoga odgovora) ili odgovoriti s nekoliko rečenica na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici (zadatci produženoga odgovora).

Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

Pri rješavanju zadataka otvorenoga tipa pristupnici mogu upotrebljavati list za koncept, ali na kraju moraju svoje odgovore čitko upisati na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti **45** bodova.

U tablici 3. prikazan je broj bodova prema području ispitivanja i vrsti zadataka.

Tablica 3. Broj bodova prema području ispitivanja i vrsti zadataka

PODRUČJE ISPITIVANJA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA	ZADATCI KRATKOGA ODGOVORA	ZADATCI PRODUŽENOGA ODGOVORA	UKUPNO
1. Čovjek i svijet u Božjemu naumu	7	3	2	12
2. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	9	3	4	16
3. Kršćanska ljubav i moral na djelu	6	2	2	10
4. Crkva u svijetu	3	2	2	7
UKUPNO	25	10	10	45

Opis bodovanja za svaku vrstu zadatka prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Opis bodovanja za svaku vrstu zadatka

VRSTA ZADATAKA	MODEL BODOVANJA
Zadatak višestrukoga izbora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora
Zadatak kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije naveden
Zadatak produženoga odgovora	2 boda – navedeni su svi elementi točnoga odgovora 1 bod – navedeni su samo neki elementi točnoga odgovora 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije naveden

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome su poglavlju navedeni primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, područje ispitivanja, obrazovni ishod koji se tim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Koje se od navedenih crkvenih djelovanja temelji na karizmi?

- A. podjeljivanje sakramenata
- B. slavljenje Boga u drugim jezicima
- C. tumačenje Riječi Božje
- D. vođenje crkvene zajednice

TOČAN ODGOVOR: B. slavljenje Boga u drugim jezicima

PODRUČJE ISPITIVANJA: 2. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

OBRAZOVNI ISHOD: navesti primjere služba i karizma u Crkvi

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se jednom riječju nazivaju kršćanski svjedoci koji se nisu odrekli svoje vjere ni po cijenu smrti?

TOČAN ODGOVOR: mučenici

PODRUČJE ISPITIVANJA: 4. *Crkva u svijetu*

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti pojam mučeništva

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije naveden

6.3. PRIMJER ZADATKA PRODUŽENOGA ODGOVORA

Zadatak produženoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (u kojoj je postavljen zadatak) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka produženoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan ili dva boda.

Zadatak:

Objasnite obilježja židovskoga blagdana Pashe i kršćanskoga blagdana Uskrsa.

MODEL TOČNOGA ODGOVORA: Pasha je najveći blagdan Židova. Židovi se toga dana sjećaju dana izlaska iz egipatskoga ropstva. Pasha je za Židove **dan oslobođenja od egipatskoga ropstva**. Uskrs je za kršćane najveći blagdan. Kršćani toga dana slave Kristovu pobjedu nad smrću i oslobođenje od smrti.

PODRUČJE ISPITIVANJA: 1. *Čovjek i svijet u Božjemu naumu*

OBRAZOVNI ISHOD: usporediti obilježja i posebnosti velikih svjetskih religija u odnosu na kršćanstvo

BODOVANJE: 2 boda – navedena su dva elementa točnoga odgovora

(1. Pasha je najveći blagdan Židova. / sjećanje na izlazak iz egipatskoga ropstva / dan oslobođenja od egipatskoga ropstva

2. Uskrs je za kršćane najveći blagdan. / Kršćani toga dana slave Kristovu pobjedu nad smrću i oslobođenje od smrti.)

1 bod – naveden je jedan element točnoga odgovora

(1. Pasha je najveći blagdan Židova. / sjećanje na izlazak iz egipatskoga ropstva / dan oslobođenja od egipatskoga ropstva

ili

2. Uskrs je za kršćane najveći blagdan. / Kršćani toga dana slave Kristovu pobjedu nad smrću i oslobođenje od smrti.)

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije naveden

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Vjeronauka svi su udžbenici za gimnazije i strukovne škole u proteklome četverogodišnjem razdoblju koje je odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja te ostala literatura navedena u ispitnome katalogu. Popis odobrenih udžbenika može se naći na mrežnoj stranici Ministarstva znanosti i obrazovanja (www.mzo.hr).

Pristupnicima se savjetuje:

- proučavanje područja ispitivanja te primjera zadataka
- proučavanje sljedećih biblijskih tekstova:
  - knjiga Postanka 1. – 3. poglavlje (Post 1-3)
  - iz Evanđelja: Isusovo rođenje, muka, smrt i uskrsnuće, prisposode o Božjemu milosrđu i kraljevstvu Božjemu (barem dva primjera), zapovijedi ljubavi (Lk 10, 27) te Isusov odnos prema grešnicima (Lk 7, 36–50 – Dj 1–5)
  - poslanica Hebrejima 1. poglavlje (Hebr 1, 1)
- rješavanje provedenih ispita
- korištenje udžbenika koji su bili u upotrebi do uvođenja novih kurikuluma u gimnazijama (novi kurikulumi nisu obuhvatili četverogodišnje strukovne škole po kojima su izrađeni novi udžbenici za gimnazije te se zbog toga preporučuje pripremati ispit po udžbenicima koji su u skladu s planom i programom Katoličkoga vjeronauka u četverogodišnjim strukovnim školama):
  - 1. Gadža, V., Milanović, N., Paloš, R., Vučica, M., Vuletić, D. 2016. *Tražitelji smisla. Vjeronaučni udžbenik za prvi razred srednje škole*. Salesiana. Zagreb.
  - 2. Gadža, V., Milanović, N., Paloš, R., Vuletić, D. 2016. *Odvažni svjedoci. Vjeronaučni udžbenik za drugi razred srednje škole*. Salesiana. Zagreb.
  - 3. Čaplar, D., Kustura, D., Živković, I. 2010. *Životom darovani. Udžbenik katoličkoga vjeronauka za 3. razred srednjih škola*. Kršćanska sadašnjost. Zagreb.
  - 4. Filipović, A. T., Gadža, M. M., Gadža, S. V., Matković, A., Radinović, S. N., Vučica, M. 2009. *Svjetlom vjere. Udžbenik katoličkoga vjeronauka za 4. razred srednjih škola*. Kršćanska sadašnjost. Zagreb.

Popis obrazovnih ishoda za svako područje ispitivanja pristupnicima može služiti kao provjera usvojenoga znanja. Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitu.

Objašnjenje izbora obrazovnih ishoda

Obrazovni ishodi koji se provjeravaju na državnoj maturi određeni su uz pretpostavku da se Vjeronauk u gimnazijama održava dva sata tjedno kao što je predviđeno Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji u području odgoja i kulture te

Provedbenim ugovorom o Katoličkome vjeronauku u javnim školama i vjerskome odgoju u javnim predškolskim ustanovama između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije.

Autori ovoga kataloga ipak su pazili na to da se Vjeronauk u većini gimnazija u Republici Hrvatskoj održava samo jedan sat tjedno.

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

